

Ndaw mbanj, vunz okrog bae gai rengz yied daeuj yied lai, vunz Mbanjbahngoz okbae, vunz Mbanjlaujsanh hix okbae, gyoengqde bae daengz Gvangjdungh、Haijnanz、Huznanz daengj dieg, daengx guek haujlai dieg cungj miz vunz Lanzdaiz Cunh. Reihnaz bienq yiengh moq, goengda hix bienq lo, de gyau sojmiz ndaw ranz hawj dahlwg caeuq lwggwiz. Ndwenggoenz gvaqlaeng couh dandiuh haujlai, gorungz bakmbanj daengngoenz hwnjhwnj roengzroengz, goengda hix buen daengqdaemq baebae dauqdauq, naengh youq goekciengz, caj byoq ndit raeujrubrub. Goenglah mbangjseiz daeuj, caeuq goengda ityiengh, de hix youqndwi lo, song boux mbouj miz gaiq gangj ra gaiq gangj, gangj ha gangj ha, couh lumj duzmeuz henz feiz nei goz ndang baiqninz, caih seizgan dinghdingh bae naj. Doiq goengda caeuq Goenglah daeuj gangj, ndwenngoenz mbouj caiq nyaengq le, ceiq lai couhdwg miz seizgan. Mizgven ndoengbya、mizgven reihnaz caeuq doxgaiq engq lai cungj bienqbaenz fangzhwnz lingzsanq mwh baiqninz.

Audoengz hix gaen daxboh gou ok rog bae gai rengz lo. Goengda caeuq Goenglah saenq nem baengh diegnamh, seizcin dajndaem seizcou dajsou, binaengz ciuq geiqciet bae guh reihnaz, hoeng ndaej lai ndaej noix, couh yawj mehmbwn lo. Daxboh caeuq Audoengz, doiq ndwenngoenz miz maqmuengh engq hung, lumjbaenz daxboh yaek hawj gou caeuq dahnuengx hwnjhag, Audoengz cix yaek daj ndoengbya buen okdaeuj, dieg ranzmoq couh youq gwnz diegbingz doiqhamq luegrij, gizhaenx liz Mbanjbahngoz gyawj, baez ngiengx gyaeuj couh raen, ngamq aeu byaij cib lai faen cung, couh ndaej gvaq dah, byaij daengz henz roen gvaq gyang Mbanjbahngoz haenx, diuz roen naezhenj haenx seizneix gaenq bienqbaenz roensuijniz lo. Gij maqmuengh baenzneix dan baengh diegnamh cengjdingx mbang lai, ndigah gyoengqde yaek ok rog mbanj bae, aen seiqgyaiq baihrog baenzneix hung, miz seizgei engq lai.

Lumj gaxgonq goengda caeuq Goenglah hwnj bya ra doxgaiq nei, Goenglah sug bya lai gvaq goengda, ndigah Goenglah couh daiq goengda con haeuj ndoengbya bae, hoeng daxboh sug aen seiqgyaiq baihrog lai gvaq Audoengz, ndigah daxboh daiq Audoengz caez bae gai rengz. Mwh gyoengqde dauqma, ciengzseiz daengz ndaw ranz doxcaez gwn laeuj. Lijdwg lumj bihaenx goengda caeuq Goenglah nei, laeuj gwn lai le couh yaek gangj gojgaeq. Daxboh gangj daengz gij saeh caeuq Audoengz youq Bwzhaij hwnq ranz. Doengh gij ranz haenx heuh ranzsanghbinj, geij cib caengz

村子里，外出打工的人越来越多，巴俄屯的人出去，老山屯的人也出去，他们走到广东、海南、湖南等地，走得全国很多地方都有兰台村的人。田地变了新样貌，外公也走向了时光的更深处，他把家里的一切都交给了女儿和女婿。往后的日子就单调许多，太阳重复地爬上村口的大榕树，外公也重复地搬出矮凳，坐在墙根下，等着阳光暖暖地打在身上。公拉有时会来，跟外公一样，他也闲下来了，两人有一搭没一搭地聊天，聊着聊着，会像火塘边的猫一样蜷着身子打盹，任由时间静静流逝。对于外公和公拉来说，生活不再忙碌后，最富足的就是时间。而关于山林、关于土地以及更多的东西都变成了打盹时零星的梦。

叔同也跟着我父亲去山外打工了。外公和公拉信任和依赖土地，春种秋收，每年按着季节辛勤耕作，至于是丰收还是歉收，那就是老天爷的事了。而父亲和叔同呢，对生活有更多的期望，比如父亲要送我和妹妹上学，叔同则是要从山林中搬出来，新房的选址就在对岸溪谷的平地上，那里与巴俄屯只是一个抬头的距离。只需走十多分钟，就能蹚过河，走到横穿巴俄屯的公路旁，那条黄泥公路如今已经变成水泥路了。这样的期望单靠土地来支撑太单薄，所以他们要到村子外面去，外面的世界那么大，会有更多的机会。

像很多年前，外公和公拉上山找山货一样，公拉比外公熟悉山，所以公拉就带外公钻山林，而父亲比叔同熟悉山外的世界，因此父亲带叔同一起打工。他们从外面回来时，通常都会坐到家里一起喝酒。还是像当年外公和公拉一样，酒喝多了就要讲故事。父亲说起和叔同在北海建房子的事。那些房子叫商品房，几十层的楼盘看起来比兰台村的山还要高，父亲和叔同攀在脚手架上，感觉自己是从海边吹来的一粒沙。后来工程提前完工，老板一高兴，就额外给了每个工人两千元的大红包，还带众人到临海的饭店吃饭。那次，父亲和叔同第一次吃到海鲜，隔着宽大的玻璃窗，看到了一望无际的海。另有一次，他们在云南，一帮人在河边砸了一个月的石头砌河堤，临近完工，才发现工头跑了，拿不到工钱，父亲和叔同在昆明街头流浪了两天，才联系上一个老乡，借路费回家。还有在广东、贵州、四川……那些喜悦或心酸的经历最终都化在一杯杯酒里，父亲和叔同咽下去，最后发出来的就只有一声大笑或叹息。

生活最终没有辜负认真对待它的人。父亲如愿送我和妹妹顺利完成学业，而叔同的新房也如愿建起来了，三层的楼房贴了枣红色的瓷砖，无论晴天雨天都很惹眼。不止叔同家，老山屯很多人家都搬下来了，河对岸一栋栋亮堂堂的房子如雨后春笋般冒出来，整排的二层、三层楼房面朝河流，房前也像对岸的壮族人家一样留有宽宽的场院。天气晴好的时候，场院上挂晒着用蓝靛草染成的深色土布，迎着从老山沿溪谷一路吹来的风，上下翻飞。这个曾经隐匿在山林中的寨子终于大方展示出自己的样子。

巴俄屯和老山屯之间修了桥，桩基深深打入河床，粗大的桥墩从两岸立起来，宽大的桥身横过河面，时而咆哮时而温顺地朝里河从脚下流过，顺着桥，公路生出枝丫，穿过田野，穿过群山，分别伸到山里和山外去。有了桥、有了路，左岸右岸就没分那么清楚了。

laeuz yawj hwnjdaeuj sang gvaq bya Lanzdaiz Cunh dem, daxboh caeuq Audoengz youq gwnz gyaqdinfwngz, roxnyinh bonjfaenh dwg naed sa daj henz haij ci daeuj ndeu. Doeklaeng gunghcwngz daezgonq guhsat, lauxbanj vuenheij, couh lai hawj vunzgoeng bouboux song cien maenz ngaenz, lij daiq gyoengqvunz bae aen bouq henz haij gwnhaeux. Baezhaenx, daxboh caeuq Audoengz baez daih’it gwn bya nyauh ndaw haij, gek aen cueng gvangqlangh, yawjraen aen haij gvangqlanglang mbouj raen bien. Lij miz baez ndeu, gyoengqde youq Yinznanz, bang vunz ndeu youq henz dah caep rin haenzdah ndwen ndeu, hong yaek sat, cij rox goengdaeuz buetdeuz lo, aeu mbouj ndaej cienzhong, daxboh caeuq Audoengz youq gyaeuj gai Gunhmingz liuzlangh song ngoenz, cij lienzhaeh ndaej boux lauxyieng ndeu, ciq cienzci dauq ranz. Lijmiz youq Gvangjdungh、Gveicouh、Swconh……Doengh gij saeh vuenheij roxnaeuz siengsim haenx dauqdaej cungj cang youq ndaw cenj laeuj, daxboh caeuq Audoengz ndoet roengzbae, doeklaeng dan miz sing riuhaha roxnaeuz gyangznaek ndeu.

Ndwenggoenz dauqdaej mbouj vi boux naemj gvaq ngoenz ndei de. Daxboh ndaej swnhleih hawj gou caeuq dahnuengx doegsaw sat, Audoengz hix ndaej hwnq aen ranzmoq lo, aen laeuz sam caengz nem cienmeng saekndinggeq, mboujlnwh ok ndit doek fwn cungj angida raixcaix. Mboujdan ranz Audoengz, Mbanjlaujsanh haujlai ranz cungj buen roengzdaeuj lo, baenz doengh baenz doengh ranz sangngaungau gvangqlanglang youq doiqhamq dah lumj doek fwn gvaq rangz hwnj nei maj hwnjdaeuj, daengx hangz laeuz ngeih laeuz、sam laeuz naj coh dah, najranz hix lumj ranz Bouxcuengh doiqhamq nei miz gyanghongh gvangqlangh. Mwh mbwn ndit ndei, baengzdoj saekndaem roxnaeuz saeklamz nyumx romj haenx venj dak youq gyanghongh, rumz ei luegrij Byalaujsanh ci daeuj, baengzdoj mbinfefe. Aen mbanj doenghbaez ndoj youq ndaw ndoengbya neix dauqdaej daihfueng langhbaij yiengh bonjfaenh okdaeuj.

Mbanjbahngoz caeuq Mbanjlaujsanh guh giuz lo, giekgiuz roengz gyang dah laeglaeg bae, doenggiuz hunghwd daengjsoh youq song hamq, najgiuz hunggvangq hamj gvaq najdah, raemx Dahcauzlij seiz yakrwix seiz unqswnh lae gvaq lajgiuz, swnh aen giuz bae, roen faen nga lo, con gvaq doenghnaz, con gvaq gyoengq bya, faenbied iet daengz ndaw bya caeuq rog bya. Miz giuz、miz roen le, hamqswix hamqgvaz couh mbouj faen baenzneix cingcuj lo.